

Култура и људске потребе

Психологија одређује **људске потребе** као човеково стање у односу на оно што му је потребно (сан, жеље).

Потреба као нужност да се делује...

Мотив се може дефинисати као довољно стимулисана потреба која покреће појединца да тражи њено задовољење.

Маслов:

- основне потребе
 - потреба за сигурношћу
 - потребе за припадањем и љубављу
 - потреба за цењењем
 - потреба за самоостваривањем
-
- ... потреба савременог човека за поседовањем

Врсте културних потреба и препреке задовољењу културних потреба

Редослед људских културних потреба које се јављају код човека:

- За језичким изражавањем и комуникацијом.
- За сазнањем, ширењем видокруга.
- Естетске потребе у свакодневном животу.
- Естетске – уметничке потребе за: естетским доживљајем и стваралачке потребе.

Хартман (1979) успоставља различите појавне форме узвишеног:

- **Велико и величанствено** (без обзира на мерљиви квантитет, *само по врсти велико*, онако као што делују извесне грађевине које екстензивно нису велике,
- **Озбиљно, свечано, надмоћно**, дубокоумно или оно што на било који начин делује понорно, озбиљно – у оном смислу у коме може приањати и уз свечано – ведро,
- **Оно што је у себи затворено, завршено**, пред чим сами себи изгледамо сићушни и сиромашни, тајанствено – ћутљиво. И тихо уколико их осећамо као површину нечег нејасног и неизмерног,

- **Надмоћно (по снази или моћи)** – у природи премоћно и надвладавајуће, у људском животу морално супериорно (импонујуће и одушевљавајуће),
- **Огромно, снажно и страшно** – као оно што се у животу сручи на човека и пред чим он спушта једра али и у уметничкој форми, као монументално, лапидарно, оно што је по форми *тврдо* и колосално,
-
- **Обузимајуће и потресно** – и једно и друго претежно у људској судбини а прототипично у песништву, и
- **И од једног и од другог различито, још једном трагично** – не само у трагедији већ и у осталом песништву, музици, и у стварном животу, с ове стране уметности.

Хартман (1979) тврди да узвишено стоји у супротности са љупким и његовим подврстама:

- Према свакидашњем, обичном, неутралном, према оном што се ничим не истиче, према лако, малом, безначајном, неважном, китњастом, ту би смо већ можда могли урачунати и идилично а свакако лепушкасто и лакрдијашко,
- Према љупком и његовим врстама: дражесном, красном, љубазном, грациозном, а осим тога и према забавном, гротескном и фантастичном,
- Према комичном, схваћеном у широком смислу, са својим варијантама, духовитом, смешном, и хуморном.

Препреке задовољењу културних потреба

Неке од ***препрека задовољењу културних потреба су:***

- Непостојање адекватних институција културе и културних програма.
- Незаинтересованост појединца за посећивање институција културе и праћење културних програма.
- Удаљеност културних институција.
- Лоша финансијска ситуација појединца.
- Недостатак слободног времена.
- Неразумевање, које се сматра главном психолошком препреком појединца.
- Јавно подстицање од стране државе псеудо културних садржаја а тиме и потреба.

Псеудокултурне потребе

Хартман (1979) наводи следеће псеудоестетске ставове:

- Одушевљење за сам садржај, или ако не, оно бар интерес за садржину (гутање романа, забава, без обраћања пажње на уметничко),
- Схватање за јефтино, површан ефекат, што може бити својствено и дубљим делима. Скоро увек се ради о релативно плитком или вулгарном осећајном ефекту дирљивости и сентименталности,
- Унутрашња концентрација или самоуживање у сопственом осећању пријатности, уместо предметног ужитка. Психолошки назван аутоестетски став. Такође спадају и ставови када хоћемо уметност да ставимо у службу неке практичне сврхе, идеолошке или материјалне сврхе.

Питања за разматрање:

- Да ли је културни простор ограничен географским границама?
- Шта подразумева шири а шта ужи појам културне политике?
- Наведите и објасните четири групе партнера културних система?
- Које су основне потребе по Маслову?
- У чему се разликују основне од културних потреба?
- Наведите врсте културних потреба?
- Које су најчешће препреке у остваривању културних потреба?
- Шта су псеудо ставови и како се испољавају?
- Које су одлике љупког по Хартману?
- Које су одлике узвишеног по Хартману?

Вежбе:

- 1. Саставите списак приоритета својих потреба. Покушајте да одредите колико времена проводите посвећивању свом образовању и култури а колико времена забављању.
- 2. Разговарајте са пријатељима о својим културним